PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PN
6505
T8H5
1858

Hifzi
Zurub-i emsal

628

18/869

Ḥıfẓī

Żurūb-ı ems̱āl

LIBRARY
UNIVERSITY
PN
650
T8H
185

ضروب امثال

بوندن اقدم حفظی نام شاعر ماهرك ضروب امثالدن نظماً
جمع و ترتیبنه موفق اولدیغی رساله مطبوعه سی هرنقدر مفید ایسه ده
فقط السنه ده استعمالی وجهله ترتیبنده دها زیاده لطافت
و باخصوص اطفاله كوره مطالعه سنده سهولت بولنه جغندن
ضروب مذكوره نك الفاظ مستهجنه و معانئ غیر مستحسنه ایله
مخلوط اولانلرندن صرف نظرله نصح و پندی حاوی و بین الظرفا
مشهور و جاری بولنان الییوز طقسان قدر امثال بیمثال انتخاب
اولنوب حروف هجا اوزره بالترتیب زیرینه مناسب ایکی اوچ
لغز دخی علاوه اولنه رق طبع و تمثیل قلنمشدر

الدن

حرف الالف

الدن کلن خیری دریغ ایتمه

اوممدیغك طاش باش یارر

اویوریلانك قویروغنه باصمه

آمه مظلومك آهنی چیقار آهسته آهسته

اوفکه بالدن طاتلیدر

آزوین جاندن ویرر چوق وین مالدن

آرایان مولاسینده بولور جزاسینده

اوکسز چوجق کندی کوبکنی کندی کسر

الله هرکسك قلبنه کوره ویرر

آلتون کبی اولانك آدکی باقر ایتمه

اللك ایله قومدیغك شیشه طوقونمز

انسان طاشدن پك کلدن نازکدر

آخشامك خیرندن صباحك شری یکدر

ال یاره سی اوکلور دیل یاره سی اوکلمز

آز طمع چوق زیان کتورر

ایلك آتدیغی طاش اوزاق دوشر

اوکمدق حاجی یی دوه اوستنده یلان صوقر

انسانك آلاجه سی ایچنده در

اوفکه ایله قالقان زیان ایله اوتورر

استیانك بریوزی قاره ویرمیانك ایکی یوزی

اوکوز اولدی اورتاقلق ایرلدی

آزیده برخدمتکار طوت

انصاف دینك یاریسیدر

اوزاقدن طاولك سسی خوش کلور

ادبسزدن عرضکی صاقون آلمه

انسان نسیاندن خالی دکلدر

ایندیکك خیر اورکوتدیکك قورباغه دکمز

ایکنه یی کندوکه صوق چوالدوزی ایله

آتالر صنعتی اولاده میراث قالور — اولو سوزی دکلیان اولویه قالور

ایکی کشی لقردی ایدرکن اوچنجی اولمه — اینجه اله یوب صیق طوقومه

ایل ایلدن اوستوندر عشقه چیقنجه یه دك — ال اوزادیلان یره آیاق اوزادلمز

ایل ایچون یانمه ناره یاق چبوغك صفاکی اره

ایل یومروغنی ییانکندینی قهرمان صانور

ایلك کچدیکی کپریدن بزده کچرز — ایلك آغزی طوربه دکلکه بوزه سن

اوکسزه آج چوق امّا اتمك ویرن یوق — اتمکك بیوکی خمیرك چوغندن اولور

آش طاشنجه کنجه یه بها اولمز — ایشدن آرتمز دیشدن آرتار

اوچان قوشدن امدا اومار — آغلمیان چوجغه ممه ویرمزلر

امرود آغاجندن اوزاق دوشمز — آجی بادنجانی قراغی چالمز

احتمالدر پادشاهم بلکه دریا طوتوشه

آج کوزمکدن ایسه طوق اولمك اولادر — اوله نك مالیده برابر اولور

ایولکه کلمك اوله کلمش اوله کیدر — اصلانمشلك یغموردن پرواسی اولور

آچمه قطوبی سویلدرسك کوتوبی — آت آلان اسکداری کچدی

اسریك دوه نك چولی اکری کرك — اکسونلربنی برچوروك الما ایله

آغاج فدان ایکن اکلور
اتمك چیکنیجه یوتلمز
آج ایله اجللی سویلیشور
آلنم آچق یوزم پاك
آلاجق ایله ویره جك اودنمز

آلت ایشلر ال اوکنور
ایپیله قیویه اینلمز
آلچه جق اشکه کیم اولسه بنز
آغزنده بقله اصلانمز
آیاغی صویه ایردی

اهل کیفه آچدرمه قطونك قپاغنی
آتش ایله باروتك اویونی اولمز
آچ طاوق کندینی آربه انبارنده کورر
اوق میداننده بخور یا قمقمه بکزر

ارنلرك صاغ وصولی اولمز
اشك قوجامق ایله طوله باشی اولمز
اوراسنی ساقی کلچهره نك برامی بیلور
ایکی جامع آره سنده قالمش بی نمازه بکزر

مصرع

انسان کاه اولور طاغی قالدیرر کاه اولور طروبی قالدیره مز

آتش اولسه ك جرمك قدر یر یاقرسن
اوجوز اتك یخنیسی طاتسز اولور
اوکسزی دوکمشلر وای آرقم دیمش
ایکی جانباز برایپده اوینامز

آغاجه چیقسه پاپوشی یرده قالمز
اوجوز سرکه بالدن طاتلیدر
الور مسك عقیده یی مسکی بهاسنه
ایکی قارپوز بر قولتوغه صغمز

ایکی ال بر باش ایچوندر
آق آقچه قره کون ایچوندر

بو آرقصاب هر برحساب

ایکی آت برقازیغه باغلنمز
ایلدن وقا زهردن شفا
آت صاحبنه کوره اشر
ات قانلی کرك ایکیت جانلی
آناسنه باق قزینی آل

آقرصو مردار طوتمز
اوچاملر بارداقا ولدی
اولمش آت آرزنعلنی سوکمکه
ات طرنقدن آیرلمز
اغزکی خیره آچ

ایکی اوغوره اولم اوغرغو قعونشه

آماسیه نك بارداغی بری اولمز بری دخی ابسه
امرودك صاپی وار اوزمك چوپی
اوجنی بولده یاغه باله ویر
ایولکه ایولك هرکشینك کاری
ایولك ایله آت دکزه بالق بیلمز اَخالق بیلور
اورومه سنی بیلمیان کلب قیونه قوردکتورر
اجل کلدی جهانه باش آغریسی بهانه

ارنلر حاضره قلمش دعایی
اون چوالی کبی اورد قچه طوزور
ال اوپمك ایله آغز اشنمز
کملکه ایولك ارکشینك کاریدر
ایکی کشی دیندن چقنجه برکشی جاندن چیقار
الك ایله ویر آیاغك ایله اره
امام اوندن آش اولوکوزندن یاش

ایکی بیلمو ایمتم

آره لرندن صوصزمز
ایکیت لقبیله آکلور
ایلی یمان بکمی یمان

اوزم چوپسز اولمز
امانه قلیچ قالقمز
الکدن کلنی کیرو براقمه

اوز عنان العود

ایکی صو برا نمك برینی طوتار — آتش دوشدیکی یری یاقر
ایپه اون سرمه — ایپلکی پازاره چیقدی
انمکنی طاشدن چیقارر — آرتق مال کوز چیقارمز
آچ اسنر عاشق کرینور — ایوایش آلتی آیده چیقار

او نسخه نك ازده صوینی ایچ — ایلده عادت بزده بدعتی
ایکندیدن صکره دکان آچمغه بکزر — ایکنه ایله قیو قازمغه بکزر
ایل ایله کلن دوکون بیرامدر — اوده کی پازارلق چارشویه اویمز
اونمزی اله دلك الکمزی آصدق — اوقمزی آتدق یایمزی آصدق

آت اولور میدان قالور — ایکیت اولور شان قالور
اسکی دوست دشمن اولمز — ایکی آرسلان برپوسته یاقشمز
آچدرمه چوالك آغزینی — آستاری یوزندن بهالی
آجی آجی یی دفع ایدر — آقه جق قان طمرده طورمز
امانته خیانت اولمز — آدامق ایله مال توکنمز
ایپ اوجی ویرمه — آلتی قوال اوستی ششخانه
آزاجق آشم آغریسز باشم
اتکلك جالی بیتمز آتمن یوردوك اوطلر

ایناغمه دوستکه صمان طولدورور پوستکه — ایچ دیدیکم چشمه یی قوروتدیمدیلر یا

آرقه سنده یمورطه کوفه سی یوق ایا
آتش قیش کوننك میوه سیدر
اکری کمی طوغری سفر ویرر
ایریشور منزل مقصودینه آهسته کیدن

آره مزدن قره کدیمی کچدی
ایکی چپلاق حمامده یراشور
انسان انسانه لازم اولور
تیز رفتار اولانك پاینه دامن طولاشور

بلدن کلنه اوکون اولمز اوده وقتنده بولنمز

ایل ایلك آیینه سیدر
اسکی حمام اسکی طاس
اجلسز قول اولمز
ایلك پازار پازاردر
اللك ترازوسی یوقدر
ایلچی یه ذوال یوقدر
الله دیین محروم قالمز

آی آیدین حساب بللی
آی ایشغنده جوز سلکلمز
اجلنه صوصامش
آغزکی یو یرازه آج
انسان احسان قولیدر
انسان انسانك شیطانیدر
آزچوغه تابعدر

اوغلن آلدی اوینه کلدی قیزن آلدی قوینه کیتدی

اوّل زحمت چکن صکره راحت ایدر

ایولك بیلمین آدم آدم صایلمز

الله قرنداش یراتمش کیسه سنی آیرو یراتمش
آل قشاغی کیر آخوره یاره سی اولان قوجنور

آتشدن اشد در انتظار

اوّل دوشون صکره سویله

ایو سویلر ایسه‌ڭ ایو ایشدرسن
اکنجی یغمور استر یولجی قوراق
کوتو سویلر ایسه‌ڭ کوتو ایشدرسن
آرقه‌سی محرابده‌در

اسکی یه رغبت اولیدی بات پازارینه نور یاغردی
اتمکدن قاشق اولور امّا هر یوغوردڭ حقّنه کوره دکل

❊ حرف البآء ❊

بیوك لقمه ییده بیوك سوز سویلمه
بو کونکی ایشکی فردایه براقمه
بر پاره ایچون یلدزه کمند آتار
پشمش آشه صوغوق صوقاتمه
بو کونکی یومورطه یارنکی طاووقدن ییکدر
بر آغزدن چیقان بیڭ آغزه یاییلور

بال بال دیمك ایله آغز طاتلیلنمز

بال طوتان پرمق یالار
برشیئڭ دیبنه طوراکمه
بالق باشدن قوقار
باشه کلن چکیلور

بر مشتری ایچون دکان آچلمز
بر کوتونڭ یدی محله یه ضرری طوقنور
پاره‌یی ویرن چلاردودکی
بو برکید شکه احتمال عودتی یوق
بر قیوندن ایکی پوست چیقمز
بورجلی اولمز بکزی صرارر
بیر جیدن صورقرلنغجك ضرری
بو یله ایام غمك بو یله اولور نوروزی مصرع

بوقدر قصور قاضی قرنده بولنور	بك قورجالمه سولجه یی چبان ایدرسك
پنجشنبه نك كلشی چهارشنبه دن بللیدر	بیلورزسنك نه قماش اولدیغكی
بیوك باشك بیوك اولور آغریسی	بیك نصیحتدن بر مصیبت یكدر
بو سیجاغه قارمی طیانور	بلكه آلتی اوستندن اوچیقار
بوش لقردی قرن طیورمز	بخششن آتك دیشنه باقلمز
بر دالدهٔ طورمز	بر ینجی صو كوتورمز
برچیچك ایله یاز اولمز	بر بولتله قیش اولمز
باب توكلدن آیرلمه	باب رضاده بولون
بیلنور قدر عبا موسم باران اولسه	برعبام وار آتارم نرده اولسه یتارم
بزد كرمنك اونده دكلز اونده یز	بن دیرم بیرام هفته سی او دیر منقل تحته سی
بو بر قویرقلی یلدزدر هر زمان طوغمز	بر یاریقلیمیجه بر یاریا پلمز
پلاوی ییین قاشغنی یاننده طاشلور	بری یربری باقر قیامت آندن قوپار
بلبلی آلتون قفسه قویمشلر ینه آه وطنم دیمش	برآقچه ایله طقوز حمام قبه سی یاپلمز
بكمنین قزینی ویرمسون	بالجی قزی دها طاتلی
بولدك بال آلاجق چیچكی	بر پره ایچون یورغان یاقر

بموق

يموق ايلكيله باغلد يلر — برموم الده دردكه يان
بكا مثل وقيور — پك ايجلمه قوپارسن
بول بول ييين بل بل باقر — پاپوش بولورسه بيرام ايدر

باغبان بركل ايچون بيك خاره خدمتكار اولور — برقاشق ايله طقوز آبدال كچنور مصرع

بورجك يوغيسه كفيل اولايشك يوغيسه وصى اول
بورج ويرمك ايله يول يورومك ايله توكنور

براوده ايكى خروس اولنجه صباح كج اولور — بركونلك رزقا ايچون ايكى كون چالمه لى
بوقلمون كبى رنكدن رنكه كيرر — بوزاوستنه يازو يازمغه بكزر
بواويونده صقالى بتدى — برطاش ايله ايكى قوش اورلمز
بيوكى دوكه كوچكده عبرت اليسون — بردن بزه كلن دولنده خير يوقدر

برشيئك اوكنه باقمه صوكنه باق — باشه يازيلان كلور

❊ حرف التاء ❊

تكيه يى بكلين ايچر شوربايى — تجربه يوواردلندى قپاغنى بولدى

تره جى يه تره صاتلمز — تركك عقلى صكره دن كلور
تيمورطوتده دوكلور — تلك كوركله مهتابه چيقار

تنبله ایش بیورکه سکا نصیحت ویرسون	تیمار سپاهیسی نوکر تلنبجه اسکی دفتری یوقلر

تا زینك طوپال اولدیغی طوشانك قولاغنه دکمش

❊ حرف الثّاء ❊

ثبوت بولمیان سوز حقنده آغز آچمه	ثوابدن قاچکه کناهه کیرمیه سن

ثابت قدم اول هر کارده

❊ حرف الجیم ❊

جامع یبقلمش امّا محراب یرنده	جامع طورر کن مسجدده نماز قلنمز
چوجق ایله یوله کتمه یوکك دوشرسه کولر	چوجق بیوردلی اوصلانور
چالمه قپویی چالارلر قپوکی	چوق ناز عاشقی اوصاندرر
چوروك بنا تمل طوتمز	چوقلغه طروصا چلمز
جنس جنسه میل ایدر	چالمدن اوینار
جن ایله شیطان بردکلدر	جن طوتانه بر نسخه یتر
جان ویرمینجه جانان اله کیرمز	چیویسز تخته یی روزکار آلور
چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز	کشی نقصانی بیلمك کبی عرفان اولمز

جفایی چکمین عاشق صفانك قدرینی بیلمز

چوق قارشدرمه چپان اوغلی چیقار	جمله یه مخالفت قوهٔ خطادندر
چیك ییمدکه قونم آغریسون	چوبرقازیا نمسون
جزای عملکده رجلك	چاکنه اوت طیقه دیلر
جومرد ایله ناکسك خرجی بردر	چیقمدق جاندن امید کسلمز
چرکابه طاش آتمه	چوجقدن آل خبری
جان بوغازدن کلور	جان جانه باش باشه
چیوی چیوی یی سوکر	جان جانك پولداشیدر
چوبان زرمغانی چام ساقزی	چوق بیلن چوق یاکلور

مصرع — جمله نك مقصودی برامّا روایت مختلف

جامع نقدر بیوك اولسه امام بیلدیکنی اوقور	چوق یاشایان بیلمز چوق کزن بیلور

حرف الحاء

حیله ایله ایش کورن مخنث ایله جان ویرر	حق سوزه مجنون دخی راضی اولور (مصرع)
حق دیینجه آقصولر طورر	حاجی مکه ده درویش تکیه ده یاقشور
حق سوز آجی اولور	حراوردی خرمن صاوردی
حاضر ییمکه طاغلر طیانمز	حلال مال ضایع اولمز

حبّه‌یی قبّه ایتمه
حسد قلب علو لطفله زائل اولمز مصرع
حلب اوراده ایسه آرشون بوراده

حمامه کیرن ترلر
حیله کارک کوزی یاشلی اولور
حاضر مزارک اولوسی

حاکمسز حکیمسز بلده‌ده طورمق جائز دکلدر ❊ حکم غالبکدر

❊ حرف الخاء ❊

خمیر ایشنه قارشمه
خصمک قارنجه ایسه ده کندینی مردانه طوت
خسته‌یه شوربا صورولورمی

خیار آقچه‌سیله آلنان مرکبک اولومی صودندر
خصم خصمه مولود اوقومز
خام امرود کبی بوغازه طقلمه

خرمن صوکی درویشلرکدر
خرسزک چوغالمسی صوباشینک اهمالندندر
خانه آلمه کندوکه همسایه آل مصرع

خوی جانک آلتنده‌در
خرسز اودن اولور ایسه بولنمسی مشکل اولور
خائن آدم قورقاق اولور

❊ حرف الدّال ❊

دردینی صقلین درمان بوله‌مز
دوست ایله یی ایچ آلش ویرش ایتمه

دوکش آره سنده بومروق آرانمز
دوستلق قنطار ایله آلش ویرش مثقال ایله

…ره‌یی یاردنا وچوران برطوتام اوتدی	دوه دن بیوك فیل وار
…كزی كچرده چابده یوغلور	دكزی یاقه‌مزایسه مده جوزلدیریا
…وكون اوینی بیلمزچناق چوملك طاشی	دكزه دوشن یلانه صاریلور
…وست آغلدر دشمن كولدورر	دباغ بكندیكی دری یی یردن یره اورر
دكزده بالق بازارلق اولمز	دلی بال قباغندن اولمز
دشمنه فرصت ویرمه	دیلك كمكی یوقدر
دلی یه هركون بیرامدر	دشمنی زبون ایدن مدارادر
دانشان طاغی آشمش	دانشمیان یولی شاشمش
دلی یه طاش آتمه	دوشدیكك یردن قالق
دیبسز كیله بوش انبار	دواسز درد اولمز
…ون جز اولوبده بوكون آدم چاریه	دوه جی ایله كورشن قپوسنی بیوك آچر
دمیاطه كیدركن اوده‌كی بولغوردن اولدق	
دنیا بر یاغلی قویرقدر ربیه بیلنه عشق اولسون	
…لنجی یه برخیار ویرمشلر اكری دیو بكنمامشلر	دلنجی بر اولسه شكر ایله بسلنور
…لنجنك یوزی قاره طوربه‌سی طولو	دستی یی قرنده برصویی كتوررندن

دعوته اجابت لازمدر	دنیا قزغان بن کفجه
دلکنك طولاشوب بکله جکی کورکجی دکانیدر	دلکی دلکیلکنی آکلانجه یه دك پوستالدن کید
درزی یه کوچ ایکنه م باشمده	درزی کندی سوکوکنی دیکه مز
درت اوجنی قوی ویردی	دوشدك ایسه طپراغه صارل

درویشك فکری نه ایسه ذکری ده اودر
دعواجك قاضی اولور ایسه یاردمجك الله اولسون

حرف الذال

ذوقی خمارینه دکمز	ذلیل اولور طمعکار آدم

حرف الراء

رقیب اولسونده نه یوزدن اولور ایسه اولسون	رافده شکر وار امّا سنك آغزکه کوره دکل
روزکارك اوکنه دوشن یاکلور	رغبت کوزل ایله زنکنه در

حرف الزاء

زمان سکا اویمز ایسه سن زمانه اوی	زیتون یاغی کبی اوسته چیقار
زروه تأویل کوتورمز	زوره طاغلر طیانمز
زورا ویولی بوزار	زور ایله کوزللك اولمز

زنکنك

كنك كوكلى اولنجه يه دك فقرانك جانى چيقار	زوكرندن صاقن كچ زنكنه طوقن كچ

زنكين عربه سنى طاغدن آشورر زوكرتاوه ده يولنى شاشورر

حرف السّين

سوريدن آيريلان قيونى قورد قپار	سويليندن دكلين عارف كرك
سوروب كيت ديما مشلركورده كچ	سن كيدركن بن كليورايدم
سرچه دن قورقان طروا اكمز	سرويرر سرويرمز
سكوتك موسيقى يرينه كچر	سيل كيدر قوم قالور
سن قزان سن يى	سپتده يموق يوق
سويلينه باقمه سويلدنه باق	سوز بر الله بر
سلامت انسان حفظ لسان ايله در	سويلديكى لقردى برانجير چكردكنى طولدرمز
سنك يكمزجى يى طانور	سنك كوچكدر امّا معده بولاندرر
سرمايه يى كدى يه يوكلتدى	سورناده پيشرو اولمز

سوز آياغه دوشدى

حرف الشّين

شريعتك كسديكى پرمق آجيمز	شجاعت قيافت ايله دكلدر

شاپ ایله شکوبر دکلدر	شیشه‌یی طشندن یلار
شیطان قولاغنه قورشون	شیطان عذابده کرك

شیق شیقی ایدن ناجه در ایش توتورن آقچه در

حرف الصاد

صادق دوست اقربادن یکدر	صویی باردادقن کمی‌یی دیوارده سیر ایتملیدر
صاحبسز تخته‌یی یل آلمز ایسه سیل آلور	صبر ایله قورق حلوا اولور
صوك پیشمانلق فائده ویرمز	صاغر ایچون ایکی کره قامت اولمز
صقالکی دکرمنده می آغرتدك	صاقنلان کوزه چوب دوشر
صویی چکلمش دکرمنه دوندی	صمان آلتندن صو یورودر
صاحبی راضی اولوردلال راضی اولمز	صباحکی بیبه جکلی بوکوندن دوشنمه
صوفی صوغان یمز بولسه قبوغنی قومز	صویی کورمدن پاچالرکی صوامه

صباح اوله خیری کله	صبر ایدن قولنی مولا سور
صو کوچکك سوز بیوکندر	صو بولانمینجه طورلمز
صو اویور دشمن اویومز	صوینه برنج صالنمز
صوره صوره کعبه بولنور	صاغر ایشتمز یاقشدرر

صكره يه قلان طوكا قالور | صورتده باقمه سيرته باق
صاقله صحانى كلور زمانى | صبوك صوكى سلامتدر

صدقه ويره نك عمرى اوزون اولور

حرف الضاد

ضرورتده تيمم جائزدر ﴿ ضايع اولمزميوى ماليدن ﴿ ضايع اولمز ايولك

حرف الطاء

طاتلى سوز يلانى دلكندن چيقارر | طقوز ايدال برقاشق ايله چحنور
طقوز آيك چهارشنبه سى برآره يه كلدى | طاغده كى كلور باغده كنى قووار
طوغرى سويليانى طقوز كويدن قوارلر | طبلكار باشنده كنى صتار
طمعكار اوار ايكن طولاندن يحى آج قالمز | طاش آتوبده قولونمى يورولدى
طوشان طاغه كوسمش طاغك خبرى اولمامش | طقوز اوكسز ايله برمغاره ده مى قالدك
طوپال اشك ايله كاربانه قارشمه | طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

طاغ يورومز ايسه عاشق يورر | طاغ طوشانسز اولمز
طوشانه قاچ تازى يه طوت | طقوز كورك بردكنكى
طامدن دوشن حالدن بيلور

طوق آجك حالندن بيلمز	طوق آغرلمه سى كوجدر
طاشى صيقسه صويني چيقارر	طاشى كد كنه قويدى
طملايه طملايه كول اولور	طمعكارك كوزيني طپراق طيورر
طاشدن اتمكنى چيقارر	طاش يرنده آغردر
طوريك صقندن سيركيدر	طاشمه صوايله دكرمن نقد دونر

طوغرينك ياردجسى اللّهدر

طاريرده يملك يمكدن ايسه بول يرده طياق يمسى يكدر

طاغ طاغ اوستنه اولور اما آدم آدم اوستنه اولمز

❋ حرف الظاء ❋

ظهوراته تابع اول	ظاهره حكم اولنور

❋ حرف العين ❋

عارف اولانه يتر بر كلقوقلق	عقلسز باشك زحمتنى آياق چكر
عقلدن خارج ايش طوتمه	عالم اغياردن خالى دكلدر
عجله ايشه شيطان قارشور	عاريت آته بنان تيز اينر
عقله كلمين باشه كلور	عقل ياشده دكل باشده در

عربه قیرلنجه یول کوسترنجوق اولور
عجم قلبجی کبی ایکی طرفدن چالار

عذری قباحتندن بیوك
عباس یولجیدر
عاشقه بغداد اوزاق دکلدر
عبادتدن مخفی قباحتدن
علم صاحبنی عزیز ایلر
عاشقه نشان درویشه برهان

عارفه براشارت یتکدر

عارسزندن عارلنور چولده کیرصاللنور
عقللو دشمن عقلسز دوستدن یکدر

عرفه کونی یلان سویلیانك بیرام کونی یوزی قاره چیقار
عاشق کندینی کورصانور درت طرفنی دیوار صانور

❊ حرف الغین ❊

غریب قوشك یواسنی الله یاپار
غربتده اوکونمك حمامده ترکی سویلمکه بکزر
غریب ایکیتك دیلی قصه بوینی اکری اولور
غوغا بزم یورغانك اوزرینه ایمش

غوغاده قلیج اودنج ویرلمز
غضب کلنجه عقل کیدر

غریبك دوستی اولمز ❊ غیرت ایماندندر ❊ غائبه حکم اولنمز

❊ حرف الفاء ❊

فلکك کرم وسردینی کورمش
فلك بو یا کیمنه قاونیدررکیمنه کلك

فلكك چنبردن چكمش	فقرالق آتشدن كوملكدر
قول يوق يمورطه يوق	فرصت يوقسزلغيدر
فرصتی فوت ايتمه	فرقتك صوكی وصلتدر

حرف القاف

قازكلن يردن طاوقا سركنمز	قونشونك طاوغی قونشويه قازكورنور
قنغی طاش قتی ايسه باشكی اكا اور	قنقی كون واركه آخشام اولمدق
قيودن قوسك باجه دن دوشرم	قازمه قيوبی كندك دوشرسن
قرمانك قيونی صكره چيقار اويونی	قوديسونلر شاهك بوطاغندن باغی وار
قورينك يانندە باشده يانار	قارده كزده ايزكی بللو ايتمه

قپوالله قپوسيدر	قرنجه قرارنجه
قلبدن قلبه يول واردر	قولسزكيرن حقسز چيقار
قرنی طوق كوزی آچ	قرديغك جويزيكی كچدی
قيلدن نم قپار	قازی قوزا آكلار
قيلی قرق يارار	قازآلاجق طمری بيلور
قلعه ايچندن فتح اولور	قاره خبر تيز ايرشور

قول قصورسزاولمز ‏ ‏ ‏ قیریلان قاپ یرینی طوتمز

قرانلقده کوز قرپدیغنی کیم بیلور ‏ ‏ ‏ قرق عربك عقلی برانجیر چکردکنی طولدرمز
قرنجه نك قنادلنمسی زواله اشارتدر ‏ ‏ ‏ قوردقوجانجه کوپك مسخره سی اولور
قیونك بولنمدیغی یرده یکجی یه عبدالرحمن چلبی دیرلر ‏ ‏ ‏ قاشغی هرکسن بابا رامتما صنابینی اورته یرینه کتورمز

قرق ییلك باشنده برخرسزلغه چیقدق آی خشامدن طوغدی
قورقولی رؤیاکورمکدنسه اویانق یاتمسی خیرلودر
قوزغونه کوزل کیمدر دیمشلر بنم یاورولرمدر دیمش
قزی کندی هواسنه براقسه لر بوریزن باشی یه وارر

قارتاله براوق طوقنمش یینه کندیکندن ‏ ‏ ‏ قومه مخنثی جسورایدرسن
قناعت توکنمز خزینه در ‏ ‏ ‏ قسمتمزده وارایسه قاشغمزده چیقار
قیماغی یبین مانده یی جیینده طاشور ‏ ‏ ‏ قبول اولنمیه جق دعایه کمسه آمین دیمز

☀ حرف الكاف ☀

کل دیکنسز سنبل شکنسز اولمز ‏ ‏ ‏ کلنی استیان دیکنیندن استر
کرمسز کبارلك فقرادن فرقی نه ‏ ‏ ‏ کیره مزکیمسه افندی ایله قولك آره سنه
کیرمزدن اول چیقاجغنی دوشون ‏ ‏ ‏ کشی حالنی بیلسه خوشدر کلمی

کیمنک دوه‌سی کیمنک دعاسی

کشی طوغدیغی یرده دکلدر طویدیغی یرده در

کوکل کیمی سور ایسه کوزل اودر

کیمسه نک کوتولکی کیمسه یه بولاشمز

کوسه دکلین طاوله قولاق ویرمز

کسه مدیکک الی اوپده باشنه قوی

کل اولور صرمه صاچلی اولور

کل دینیلان یره کلمکه عار ایلمه

کوپکی اولدورنه سورودرلر

کدی اوزانه مدیغی جکره مرداردر

کوز کورمینجه کوکل قاتلنور

کوکندیکمز طاغلره قار یاغدی

کوزدن ایراق اولان کوکلدن دخی ایراق اولور

کشی سودیکنک یه مدحنه یه زمّنده

کوتو کلمینجه ایونک قدری بیلنمز

کوتو سوزکم آقچه صاحبنه کدر

کشینک آدی چیقمقدن ایسه جانی چیقمسی یکدر

کور اولور بادام کوزلی اولور

کلمه دینیلان یره کیدوبده یرینی طار ایلمه

کوپکی آتك چوماغی یانکه قوی

کدی بولنمیان یرده فاره چوق اولور

کشی دوشدیکی یردن قالقار

کون طوغمدن نه لر طوغر

کولمه قونشوکه کلور باشکه

کوزدن سورمه یی چلار

کوزه ییساغ اولمز

کشی رفیقندن آزار

کشی ایتدیکنی بولور

کور کورمز اما سزر

کمانکش سری کبیدر

ککلین

کسکین قیلیچ قینی کسمز — کسکین سرکه قابینه ضرر
کلك قدرینی بلبل بیلور — کرملك آریه ترلاسی کبی یاندی

مصرع ۷
کاه اولور عاشق شیدایه دوشر استغنا — کیملك عربه سنه بنز ایسه آنك ترکسنی چاغرر
کیجه سنی صودن چیقاردی — کورینان کوی قولاووزا ستمز

کندی کوزنده کی دیکنی کورمزده عالمك کوزنده کی چوپی کورر
کنارك دلبری هرنقدر نازك اولسه نازنین اوله مز

کنارینه باق بزینی آل — کوکل نه نك آشنی استر
کندی دوشن آغلمز — کوز کورر کوکل استر
کل باشه چمشیر طراق — کلدی کچدی قزلجق
کمسه نك آهی کمسه یه قالمز — کوزمزی آچالم یوخسه آچرلر
کمسنی قورتاران قیودادر — کشینك رفیقنه نظر ایتملی

کیمی کبری بوله مز کیمی اکمکه — کیمی صو بوله مز ایچمکه
کیمی یاغندن ییه مز کیمی یواندن

مصرع
کستانه قبوغندن چیقمش قبوغنی بکنمامش — کوره لم آیینه دوران نه صورت کوسترر

حرف اللام

لقمه قون طیورمز خاطر خوشلغیدر	لقردی ایله پینیر کمسی یورومز
لقردی بیلده سویله	لقردی لقردی یی آچر
لقردی طوربه یه صغمز	لقردی قارشو لقلی اولور
لیلکک عمری لق لق ایله کچر	
❊ حرف المیم ❊	
مجلسده دیلکی سفرده الکی قصه طوت	میوه سنی ییده آغاجنی صورمه
محبّت شرکت قبول ایتمز	مزراق چواله صغمز
مشورت سنت شریفدر	مهر کیمده ایسه سلیمان اودر
مال جانک یونغه سیدر	موم دیبنه ایشق ویرمز
مناره یی چلان قلفنی حاضرلر	میخانه جیدن شاهد استمشلر ترشیجی یی کوسترمش
مرکبک قوی یوغنی غلبه لک برده کسنجه کیمی اوزون درکیمی قصه	
محنتی کندو یه ذوق ایتمه در عالمده هنر	منقل کاری قیش کونک لاله زاریدر
مایمونی فرونه آتمشلر یاوروسنی آیاغنک آلتنه آلمش	
❊ حرف النون ❊	
نادان ایله یی ایچده صحبت ایتمه	نه شامک شکری نه عربک یوزی

مصرع

د د ۹٣

نزه ده صیوندلك ایسه اوراده کیك	نزه یه وارسك اوقه دریتیوزدرهمدر
نادانلندن صوایچه آب حیات ولسه ده	نه ویررایسه‌ك الك ایله اوکیدرسنك ایله
نفسکه الویرر ایسه بوریزن باشی اوله	نعلنجی کسری کبی کندوکه یونمه

نه شیش یانسون نه کباب	نه صقاله منت نه بیغه
نه بیت الخراب نه بیت المعمور	نه اکرایسه‌ك آنی بیچرسن
ناچاره تشکر در چاره	نبضنه کوره شربت ویر
نزه ده حرکت اوراده برکت	نیت خیر عاقبت خیر

نظافت ایماندندر

نادان ایله صحبت ایتمکدنسه عرفان ایله طاش طاشیمق یکدر

❊ حرف الواو ❊

ویره سیه شراب ایچن ایکی کره سرخوش اولور	ورق مهر و وفایی کیم اوقور کیم دکلر — مصرع

ویرکو الله ویرکو سیدر	وار اوی کرم اوی
وارلغه طارلق اولمز	وارینی ویرن اوتانمز
ویرن ال دردکورمز	واردیغی عینتاب ییدیکی پکمز

وارشنه کلشم ترحنه که بولغور آشم

هر بوعسرك بر یسری واردر	هر شیئك جهلندن علمی یکدر
هر قیون کندی بجاغندن آصلور	هر بر آزك بر چوقلغی اولور
هر ایشك عاقبتی عاقله در پیش کرك	هر کسك کوکلنده بر آرسلان یاتور
هر کوردیکك صقاللی یی باباك ظن ایتمه	هر باشك بر دردی وار دکرمنجنکده صو
هنر مقبولدر اما معتبر حسن ادبدر	هنرسز آدم میوه سز آغاجه بکزر
هر کس کندو لایقنی سویلر	هم قاچر هم طاول چالار
هر شی ضدی ایله منکشفدر	هنر صاحبنی عزیز ایلر
هر شی بتدین لکن اورتسی قالدی	هر کسه یار اول کیمسه یه بار اولمه

هر یوقشك بر انیشی وهر کیدیشك بر کلیشی واردر

هر کمالك بر زوالی واردر

حرف الیاء

یا قدیغك چراغی سیوندرمه	یتمش ایکی دره دن صو کتورمه
یرتیجی قوشك عمری آز اولور	یاوز خرسز او صاحبنی باصدرر
یلانجنك اوی یانمش کمسه ایناممش	یاری نیلیم بعد خراب البصره
یووارلنان طاش یوصون طوتمز	یغمور اولسه کمسه نك ترلاسنه یاغمز

مرع

یرم باقی

یره باقر یورك یاقر	یاتغنه کورك ایله کیدر
ییل خرمنسز اولمز	یوکنی طوتدی
یرك قولاغی واردر	یوجلی یولنده کرك
یان قباغی کبی یاتمه طاقلمه	یلدزمز بارشمدی
یرتیمور کوك باقر	یریارلدی یره کچدی
یمورطه یه قولب طاقر	یوروك آت یمنی آرتدرر
یاپی طاشی یاپیدن قالمز	یاریقند یسنه اوغرادی
یمورطه ده قیل بتمز	ییلان یبین حکیم بوله مز

یاش قوجارا اما کوکل قوجامز	یواش آتك تپمه سی سرد اولور
یوقلدق چقماق طاشی چیقدی	یورغانکه کوره اوزات آیاغکی
یغموردن قاچرایکن طولویه طوتلدی	یرینی بیلمین سنه ده برقات اوربه زیادته اسکیدر
یاکلش حساب بغداددن دونر	یوکنی بولده باجنی صکره استه

لغز

اولندر انسانه دائم یار اولان	کاه مخفی کاهیچه درکار اولان
باعث رحمتدر آنجق امته	داخل ایلر آدمی اول جنته

دائما عزلتنشینك کاریدر | رنکی چوقدر اکثریسی صاریدر
شیخ کذابه هله بردام اولور | ساده دللو واروب اکا رام اولور
بر مبارك کون کلورسه زاهدا | هرکسك یاننده اولور رونما
کعبهٔ علیاده بك اعلاسی وار | بنده وار اما آنك آد ناسی وار
بربرینه متصلدر خانه سی | برخفیجه پرده اولدی لانه سی
مسجده وقف ایله آنی سن همان | یاد ایدن لر اسمکی خلق جهان
واجدا اولسه سزادر بی ریا | بو لغز ورد زبانم دائما

لغز

دوجهانده آدمی شاد و ذلیل | ایلین اول ایکی شیدر بی دلیل
کیمسی بولور آنکله عزّ و جاه | کیمسی ذلت ایله اولور تباه
کندی رأیندهدر کلدر مستقل | ایکسیده بربرندن منفصل
بریسی ولمزسه انسانده اکر | آخره محتاج اولور زحمت چکر
آنی دیده لك کبی صاقن هر زمان | خار و سوزن پاره سندن سن همان
نیك و بد صایمز هله بی هوشدر | هیچ نصیحت دکلمز بی کوشدر
صاجی اکا نظارت ایتملی | دائما یولده دلالت ایتملی

حبس ایدرلر طار بر یرده مدام ‖ هیچ صفا سن ایلمزلر التزام
بولغزده باص آیاغن واجدا ‖ همّت ایتسون بولسون اصحاب نها

لغز

ندر اول یار صفا بخش درون ‖ ذوقنه عالمی یتمش مفتون
ندر اول دافع افکار والم ‖ اولنور اکا رعایت هر دم
کیفنه کیف قاتار انسانک ‖ آنی آل ذوقنه باق دنیانک
یوقدر اعلاسنه هیچ بردیه جك ‖ قاپیلور رنکنه هرکس کوریجك
هله هر خانه ده آندن بولنور ‖ خلقه آنك ایله اکرام اولنور
نیجه بیکسلره اولمش همدم ‖ دل مجروحه دهٔ عینی مرهم
کیمسهٔ منع ایلمامش بر یرده ‖ طوقنورسه دخی بعض دردده
آلشان آدم آنی بر ساعت ‖ اله آلمزسه قالور بی طاقت

واجدا کیفمه کیمز می بنم
ایتسه حل بو لغزی سیمتنم

اولدی اسلوب بهینی وزره بو نسخه تکمیل ‖ کسب ایدر نیجه فوائد او قودقجه اطفال
عاجزانه بو در اخطار ونیازم واجد ‖ ستر ایدن سهو وخطاسن کورن ارباب کمال

بلطفه تعالی
اشبو ضروب امثال
رساله سنك طبعی باصمه جی
عاشر افندینك مطبعه سنده بیك
ایكیوز یتمش بش سنه سی جمادی
الاولیسی اواخرنده ختام
پذیر اولمشدر

PN
6505
T8H5
1858